

bliver aldeles fri." Det er ogsaa paaberaabt, at Crediten var bleven rystet ved Loven, men jeg maa være aldeles enig med de ærede Talerere, der have udtalt, at Crediten ikke er bleven rystet ved Lovforslaget, men at Crediten for Møllerne langt tidligere er bleven rystet, og det turde vel være, at Intet har rystet Crediten for dem mere end Forordn. af 3die Juni 1825. Betingelserne dengang for Mølletrang vare, som jeg i et foregaaende Møde har tilladt mig at yttre, saa ubestemte, at det slet ikke var vanskeligt at faae Tilladelse til nye Møllers Anlæg, naar der blev agiteret stærkt derfor. Jeg har ikke hermed sagt, at Regjeringscollegierne skulde have ladet det mangle paa tilstrækkelig Agtpaaagivenhed og Omhu for Møllernes Tary; jeg er overbevist om, at Regjeringscollegierne allermindst have gjort dette, men, naar der forelaa et Skjøn fra Bedkommende om, at der var Mølletrang i et vist District, vilde det være vanskeligt for Regjeringen at modsætte sig Tilladelse til nye Møllers Anlæg. Enhver af de Herrer veed, hvor ubestemt et Skjøn i Almindelighed er, men, naar det skal bygges paa saadanne Betingelser, som Forordningen af 3die Juni 1825 anfører, bliver det end mere ubestemt. Lovgivningen tilsteder ellers altid et Overskøn, men Forordningen af 1825 tilsteder ikke noget Overskøn, medmindre man vil sige, at det var overladt til Regjeringen at foretage et saadant. Vel veed jeg, at Regjeringen har gjort det, men det var dog af de vanskelige Ting, og Regjeringen kunde og vilde kun indlade sig derpaa med stor Vaersomhed. Det er fremdeles anført, at man vilde foretrække at stemme for Handelsmøllerne i § 3, idet man anseer dem for at være gavnlige; men jeg maa gjøre opmærksom paa, at ved Handelsmøller forstaaes noget Andet, end hvad der omtales i § 3; de Møller, der omtales i § 3, ere visnok Handelsmøller, men kun for en Deel. Handelsmøller ere de Møller, der male Korn for egen Regning og affætte Melet enten til Ud- eller Indlandet.

Naar det fremdeles af den ærede sidste Taler er paaberaabt, at de Autoriteter, man har henvendt sig til, have været mod, at Mølleneringen skulde gives fri, da er det

ikke aldeles rigtigt; de have ikke erklæret sig aldeles mod Forslaget (Lüttichau: I alt Væsentligt!); de have netop udtalt sig for Handelsmøller; men jeg vil spørge det ærede Thing og Enhver, som interesserer sig for, at Møllerne skulle kunne bestaae, om Møllerne vilde være bedre tjente med, at der etableres Handelsmøller omkring i Landet, end at Forslaget bliver til Lov? Efter min Overbeviisning vil det være langt farligere og skadeligere for Møllerne, hvis det overalt tillades at bygge nye Handelsmøller, som kunne opsjøbe Korn, male det og derefter sælge Melet til hvem de vilde. Det er fremdeles sagt, at i de befolkede Egne kunde det vel være, at der vilde blive gode og fortrinlige Møller, men at Lovudkastet i Særdeleshed i de mindre befolkede Egne paa Jyllands Vestkyst og paa Hederyggen vilde bevirke Møllernes Ruin, da Capitalerne vilde blive dem opslugte; men jeg veed ikke, hvorfor Capitalerne skulde blive opslugte; thi efter den samme ærede Talers Uttringer skulde jo Ingen d er ville anlægge Møller, og da forekommer det mig, at der ikke var Anledning til at opsigte Capitalerne, naar der ingen Frygt var for, at Rogen skulde anlægge nye Møller der. Forresten vil jeg henstille til de Herrer, om de ikke troe, at det vil være lettere at erholde Penge til Forbedring og Udvidelse af en tilværende Mølle end til Anlægget af en ny Mølle. Jeg troer, at de Penge, der vilde blive anvendte til at forbedre en tilværende Mølle, vilde være meget bedre anvendte end de, der anvendes til Opførelse af en ny Mølle; dette vilde være Pengemand nok see, og derfor vilde de hellere anvende deres Penge hertil end til Opførelse af nye Møller. Kan det betale sig at opbygge en ny Mølle — og man vil vel ikke anlægge nye Møller, uden at man troer det —, da kan det i Almindelighed bedre betale sig at forbedre en tilværende Mølle. — I Anledning af en Uttring af mig om Sikkerhed i Møllerne for Laan af Umyndiges Midler, er gjort adskillige Bemærkninger. Maa skee jeg ikke udtrykte mine Tanker ret tydeligt ved den forrige Behandling, og jeg skal derfor nu tillade mig, med nogle faa Ord at yttre, hvad jeg i alt Fald meente. Naar en Mand opfører en Mølle, som koster